

- Стус, Василь.**
- С 88** Вибрані твори / Василь Стус ; упор. Дмитро Стус. —
третє вид. — К. : Смолоскип, 2019. — 872 с. — (Серія
«Шістдесятники», ISBN 978-966-2164-22-0).

ISBN 978-617-7622-11-5

Пропонуємо увазі читачів нову книжку із серії «Шістдесятники», а саме «Вибрані твори» Василя Стуса. Видання дозволяє скласти повне уявлення не лише про головні етапи творчої еволюції поета, а й демонструє перцепцію та інтерпретацію його творчості. Тут уперше в повному обсязі представлено магаданську версію збірки «Палімпсести», створену поетом у сел. Матросова Магаданської області в 1977–1979 рр. Окрім того, поетичний доробок В. Стуса репрезентовано вибраними віршами зі збірок «Круговерть», «Зимові дерева», «Веселий цвинтар», «Час творчості» та програмними текстами різних періодів, що не увійшли до збірок. У книзі широко відображено епістолярну спадщину поета, головні критичні праці та публіцистичні виступи. Критичні роботи, присвячені творчості В. Стуса, охоплюють півстоліття: від замітки «Доброї путі» А. Малишка, який благословив поета на літературний шлях, до останніх критичних праць сучасних поетів — В. Герасим'юка та О. Зараховича, написаних у 2011 р.

Видання стане у пригоді студентам, викладачам, широкому колу зацікавлених осіб. Може бути використане як посібник у школах і вищих навчальних закладах.

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР6

ЗМІСТ

Доросла муза Василя Стуса. <i>Ростислав Семків</i>	5
Василь Стус — поет, людина, правозахисник. <i>Дмитро Стус</i>	9

ВИБРАНІ ТВОРИ

ПОЕЗІЯ

РАННІ ВІРШІ

Сон	73
«Пізній вечір...»	73
«Ти червоно ніколи не горіла...»	74
«Мистецтва він не знав. Він знав життя єдине...»	74
В очі	74
«Багаття згасло. В тебе сон пройшов...»	75
«Старезним рам'ям весь обмотаний...»	75

Зі збірки «КРУГОВЕРТЬ»

«Таке гомін, мов туман ранковий...»	76
Доброго ранку	76
«На розквітлому лузі...»	77
«О, слова не зроні! Немов закляття, слово...»	77
«Вхопився обома руками...»	78
Мандри	78
«Життя симфонія, "Симфонія весни"...»	79
«Була ти мрійною... Далеке й призабуте...»	80
«В понеділок зустрівся з дівчиною...»	80
«Накрив нам дорогу пізній глід...»	81

ПОЗА ЗБІРКАМИ. ВІРШІ 1960-х рр.

«Несуть в руках, пропахлих кізяками...»	82
«А в селянській хатині...»	82
«І що тобі високе небо...»	82
«Побігла відьгість від Дніпра...»	82
«Сказився світ — у бубнах, сурмах, джазах...»	83
«в'язниця — а не в'яжуть...»	84
«Доба апокрифів і схизм...»	84

«Поменшала людина на очах...»	84
«Цей білий світ, біліший божевіль...»	85
«Колись мене ти, Київ, визубриш...»	85
Забуттям (цикл)	85
«Режисер із людоджерів...»	87
«О ці новітні демократи...»	89
«Безпаспортний і закріпачений...»	89
«Під сонцем наших конституцій...»	89
«Село! Колгоспна вітчизна...»	90
Декларація поета і громадянина	90
«Заримую червоне і чорне...»	91
«Кубло бандитів, кагебістів...»	91
«У липні сніг упав. У липні смерть...»	91
«Від українських веремій...»	94
Матері	94
Рівні	95
Символ віри	100
Слухаючи Бетховена	101
«Убогий смерд — не владарює нині...»	102

Зі збірки «ЗИМОВІ ДЕРЕВА» (1970)

Двоє слів читачеві	103
«Куріють вигаслі багаття...»	104
«Сиве небо обрієм пролилося...»	105
«Холоднотрої присмерк приуральський...»	107
Безсонної ночі	109
Лісова ідилія	110
«Осліпле листя відчувало яр...»	111
«Увечері везли віолончель...»	111
«Учора, як між сосон догоряв...»	112
«Мені здалося — я живу завжди...»	113
З дитячих спогадів	114
«Я знаю...»	115
«Раніш ти лаялась, а нині докоряєш...»	116
«А скажи — Модільяні був ідіот?...»	117
«Присмеркові сутінки опали...»	118
«Отак живу: як мавпа серед мавп...»	119
З гіркотою...	120
«Даруйте радощі мої...»	121
Накликання дощу	122
«Вийду в ніч. Під соснами пройду...»	122
Потоки (поема)	123

Костомаров у Саратові (цикл)	131
I. «За роком рік росте твоя тюрма...»	131
II. «Живі — у домовині. Мертві — пі...»	131
III. «Світ — тільки свист мигтючий...»	132
IV. «Задумалася свічка...»	132
V. «Але хто поверне...»	133
VI. «Не побиваюсь за минулим...»	134
VII. «Незграбно ворон кружеля...»	136
«Минає час моїх дитячих вір...»	136
Спокій	137
Шлях грішного до раю	137
«Сто років, як сконала Січ...»	138
«Звіром вити, горілку пити...»	139
«Дажь нам, Боже, днесь!...»	139
Останній лист Довженка	140
«Не можу я без посмішки Івана...»	141
«Жебонить жабуринням пойнята вода...»	142
«Балухаті мистецтвознавці!...»	143
Віля гірського вогнища	144
«Йдуть три циганки розцяцьковані...»	144
«У Мар'їнці стоять кукурудзи...»	146
«Тисячолітньому Києву...»	146
Варіація	147
Зимові дерева	148
«Я марно вчив граматику кохання...»	149
«Хрещатиком вечірнім під неоновим...»	150
«З обличчям першокласниці-школярки...»	150
«І не те, щоб жити — більше...»	151
Пісенька для В.	152
«Не відповідаєш? Мовчиш? Заціпило?...»	153
«Вона заслухана у себе...»	154
«Нехай горить трава по осені...»	155
«Небо. Кручі. Провалля. Вода...»	155

Зі збірки «ВЕСЕЛИЙ ЦВІНТАР» (1970)

«Ось вам сонце, сказав чоловік з кокардою на кашкеті...»	157
«Я йшов за груною товариша й думав...»	158
«Попереду нарешті порожнеча...»	159
«Колеса глухо стукотять...»	159
«Так явно світ тобі належать став...»	160
«Мов жертва щирості — життя...»	161
«Утрачені останні сподівання...»	161

«Цей корабель виготовили з людських тіл...»	162
«Сидимо біля погаслого вогнища...»	162
«То все не так. Бо ти не ти...»	162
«День величався і пишався...»	163
«Досить крові, — продекламував кат...»	163

Зі збірки «ЧАС ТВОРЧОСТІ» (1972)

«Напевне, так і треба...»	164
«Яке блаженство — радісно себе...»	164
«Оце твоє народження нове...»	165
«Ну й сон — нападати не хоче...»	165
«Вже цілий тиждень обживаю хату...»	166
«Блажен, хто тратити уме...»	166
«Моє перелицьоване пальто...»	167
«Скажи ім'я своє, поете...»	167
«Чи витримаєш ти найтяжчий іспит...»	168
«Мов лебедина, розкрилила...»	169
«Вимріяна і жива донині...»	169
«Гаряча ложка юшки — як молитва...»	170
«Вік би не бачити й не чути...»	170
«Ці яблука тримала у руках...»	171
Спогад	172
«Б'ється серце, як пташа німе...»	172
«Ця мить — як тріщина у камені...»	173
«Коріння струхлявіло і душа...»	173
«Коли б ти знала, як ми є удвох!...»	174
«Чекання, безбереге, мов чуття...»	175
«І заступила геть мене робота...»	175
«Я знав, що світ ховається од мене...»	176
«Я хліба поклав горобцям на вікно...»	177
«Як крига, падає навкруг...»	177
«Ми радо полишаєм власні гвізди...»	178
«Смерть розлетілася на друзки...»	179
«Постигла кров у жилах...»	180
«Я разом зі смертю — пліч-о-пліч лечу...»	180
«Зайду за край терпіння і ждання...»	181
«Вода урвалася з криниці...»	182
«Я непомітно перейшов межу...»	182
«Миттєве й вічне — то одне і те ж...»	183
«Спить жона...»	183
«Летять на мене сто людських жалів...»	184
«Оце заповнювання порожнеч...»	185

«І враз він уривається — твій шлях...»	185
«Синочку мій, ти ж мами не гніви...»	186
«Здається, нас ніколи й не було...»	187
«Дороги серця — як дороги долі...»	187
«Не потурай жалам. Бо то дарма...»	188
«Усе — в народженні, усе — у плоті й крові...»	188
«Бажання жити — тільки-но на дні...»	189
«Нема кайданів, щоб твій дух здушили...»	190
«Тебе пойнато дрожем світовим...»	191
«Горить гора. Горить і ліс, і небо...»	192
«Планета серця, трагедійний зал...»	193
«Ми з темні виходимо на світ...»	194
«Іду за край. Оце долання кола...»	195
«Старого пня непроминальний спомин...»	196
«Кохана, щойно я дістав од тебе...»	197
«Оступить туга ненажерна...»	198
Пісня («Дорога дороги стримить, ніби меч...»)	198
«Між клятих паливод, іуд і христів...»	199
«Вервечка заборонених бажань...»	200
«Є дві надії. Перша: білий світ...»	201
«Ми, пустощівні Божих існувань...»	202
«Криваві бутони душі обпікаються...»	202
«Запахло сонцем, воском і зелом...»	203
«Отож, мені наснилася вода...»	204
«Корися, сину мій. Корися, сину...»	204
«Усі шляхи — від себе. Повертай...»	205
«Життя так тяжко пише мною...»	206
«Не прагни, сину мій, а бережись...»	207

Збірка «ПАЛІМПСЕСТИ» (Магаданська версія)

«Приспішає, наче битий млістю...»	208
Спогад зі сну	208
«Вечірнє сонце соснами обгасне...»	209
«Сонце, бджолами хоре...»	209
«Дівчина... довгошия, мов сарна...»	209
«Вдивляюся, мов янгол...»	210
«Ви наче нічні криниці...»	210
«І не розмерз. І не відтерпнув. Ні...»	210
«Отак і жив: любив — як пив...»	211
«Це туга. Так. Моя далека туга...»	212
«Вбери-но білу сукню...»	212
«Страшна ковбана — чорна і масна...»	213

«На тихі води і на ясні зорі...»	213
«Ще трохи краще край Господніх брам...»	214
«Уже Софія відструменіла...»	214
«У небі зорі, в грудях місяць...»	215
Автопортрет зі свічкою...	215
«Два вогні горять...»	216
«Синіє сніг по краю серця...»	216
«Самого спогаду на дні...»	217
«Припнуто човен, а вода струмує...»	217
«Червневий сніг — на безоглядній сопці...»	218
«Обколоте, в намерзі, стогне вікно...»	218
«Цей шлях — до себе. Втрачена земля...»	218
«Калюжа, мов розчавлений павук...»	219
«Оця стежина, що збігає в діл...»	220
«Ця світлота — до різі ув очах...»	220
«Задзюркотіла вічна мерзлота...»	221
«Навпроти графіка гори...»	221
«Терпи, терпи — терпець тебе шліфує...»	222
«І сяло сонце крізь вікно...»	222
«Вся в жужелиці, поросі, вугіллі...»	223
«Як мертві дерева, неначе мамути...»	223
«Не надбудись. А спи, і спи...»	224
«Усе, мов сон, пробігло — й знебуло...»	225
«Недуга, несила — ховати цей жаль...»	225
«Це тільки втома. Втома. І шалена...»	226
«І то вже — так. І то вже — зразу...»	226
«З зазубреними берегами озеро...»	227
«Велосипедисти, як метелики...»	227
«Той бідний виквіт рідної землі...»	228
«Вельможний сон мене опав...»	228
«І край чужинецький тебе оточив...»	228
«На віковому бездоріжжі...»	229
«Із вечора — одразу в ранок...»	229
«Гемонське непорозуміння...»	230
«О передсмертні шелоти снігів...»	230
«Одна гора — зима, а друга — літо...»	230
«Колимське сонце стало сторч...»	231
«Стара людина, сопки давні...»	231
«Гора за горою...»	231
«Ти тінь. Ти притінь. Смерк і довгий гуд...»	232
«Москва. Столиця. В сотні лиць...»	232
«Оце збавляння довгих літ життя...»	233

«Немов рубін у чорнім адамашку...»	234
«Про що тобі я зможу повісти...»	234
«Ти хоре, слово. Тяжко хоре ти...»	235
«Пахтять кульбаби золоті меди...»	235
«Впаду — і знову підведусь...»	236
«Що ти мрієш, страднику нещасний?...»	236
«Там зелена суріпа цвіла...»	237
«Вогні вечірні — наче шпичаки...»	237
«Сьогодні п'єм вино...»	238
«Зірки палахкотили в небі...»	239
«Сколок місяця висне...»	239
«Стовпами крику облягло...»	240
«Це ви, ви, мої найрідніші люди...»	241
«Душ спресованих мерзлота вічна...»	242
«Наліті чад-зеленню гори піску...»	243
Спроба повернення	244
«З ціложиттєвого ждання...»	244
«Спішать додому козаки...»	245
«І де він, голос той, — блукає...»	246
«Бринить космічна музика струмка...»	246
«Верстаю шлях — по вимерзлій пустелі...»	246
«Тебе я все підносив на руках...»	247
«На голубих по-царськи небесах...»	248
«Чи набрунькується гілля...»	248
«А Ти! — все сниш, і сниш, і сниш...»	249
«Дякую, Господи, — чверть перейшла...»	250
«Алея — довга і порожня...»	251
«Сліди обачні на снігу...»	252
«Скучив за степом, скучив за лугом...»	253
«Нічна хмарина зупинилась над...»	253
«На віковому бездоріжжі...»	254
«Заходить старість крадькома...»	254
«Яка нестерпна рідна чужина...»	255
«Осінь. Пожовк виноград...»	255
«Темно-зелена м'ята...»	256
«Пожухле листя опадає з віт...»	257
«Поранок був схожий на вишню досвітню...»	257
«І душу облягло знесилля...»	258
«Схилившись до багаття давніх спогадів...»	258
«Облітають пісні...»	259
«Віда так тяжко пише мною...»	259
«Сто плах перейди, серцекий...»	260

«Оце моє видіння — всіх ночей...»	261
«Ущухло серце джерела...»	262
«Нерозпізнанне місто дороге...»	263
«Стелили білі обруси...»	263
«Зачервоніє горобина...»	264
«І як ти озовешся — з такої німоти?...»	264
«І стіл, і череп, і свіча...»	265
«О власну стріти смерть — як щастя засягнути...»	265
«Не зближуйся. На відстані спинись...»	266
«Коли б, коли б ви мали, голуби...»	266
«Нарешті прощальна пора настає...»	267
«Дерева — в маячні. Шалене лопотіння...»	268
«Мов ящірка, що між пісків сліпучих...»	269
«Чотири вітри — полощуть душу...»	269
«Крайкіл! — скрикнуло ізліва...»	270
«Сосна із ночі виплила, як погла...»	270
«Церква святої Ірини...»	271
«Душа ласкава, наче озеро...»	271
«У німій, ніби смерть, порожнечі свічад...»	272
«Зажурених двоє віч...»	272
«Стань і вдивляйся: скільки тих облич...»	273
«Світання — мов яйця пташині...»	273
«У порожній кімнаті...»	274
«Як тихо на землі! Як тихо!...»	274
«Цей білий грім снігів грудневих...»	275
«Зима. Паркан. І чорний дріт...»	275
«Жлющить вода. І сутінь за вікном...»	276
«Схились до мушлі спогадів — і слухай...»	276
«Вона і я поділені навпіл...»	277
«Посоловів од співу сад...»	277
«Іди в кубельце, спогаду, — зогрійся!...»	278
«Верни до мене, пам'яте моя!...»	278
«Ти десь уже за пам'яттю. В п'ятмі...»	279
«Будні тут тобі про свято...»	279
«На однакові квадрати...»	279
«Тільки тобою білий святиться світ...»	280
«Сумні і сині, наче птиці...»	280
«Невідомі закипають грози...»	281
«Неначе стріли, випущені в безліт...»	281
«Як добре те, що смерті не боюся я...»	282
«Украдене сонце зизить схапудженим оком...»	282
«Гойдається вечора зламана віть...»	283

«Я так і не збагнув...»	285
«Сто дзеркал спрямовано на мене...»	285
«Цей став повісплений, осінній, чорний став...»	285
«Здається, чую: лопають каштани...»	286
«Пливуть видіння, пагорбами криті...»	286
«Аби лиш подолати гнів...»	287
«Прикрийся мідною горою...»	287
«Геть спогади — сперед очей...»	287
«Звелася длань Господня...»	288
«Лискучі рури власним сяйвом сліпнуть...»	288
«Розпросторся, душе моя...»	289
«Уже моє життя в інвентарі...»	289
«Мені зоря сяла нині зранці...»	290
«Оце твоє народження нове...»	290
«Бальзаку, заздри: ось вона, сутана...»	291
«Така хруска, така гучна...»	291
«Вже цілий місяць обживаю хату...»	292
«Ще й до живих не дожив, зелен-жита не жав...»	293
«Господи, гніву пречистого...»	293
«На Лисій горі догоряє багаття вічне...»	293
«Наді мною сине віко неба...»	294
«Ти десь живеш на призабутім березі...»	294
«О, скільки слів, неначе поторочі!...»	296
«Як моторошний сон — ці дні і ночі...»	296
«Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...»	297
«Довкруг — обрізано жалі...»	297
«Немов нурець, що цілив просто в смерть...»	298
«Той образ, що в відслонах мерехтить...»	298
«І віщий голос подали вітри...»	299
«Ще кілька літ — і увірветься в'язь...»	299
«У темні сну занурюється шлях...»	299
«Замерехтіло межі двох світів...»	301
«Там тиша. Тиша там. Суха і чорна...»	302
«Уже тоді, коли, пірнувши в ліс...»	302
«Немов крізь шиби, кроплені дощами...»	304
«Коли тебе здолає тлум смертей...»	305
«Потрібен янгол помсти. Мій захисник...»	305
«Народе мій, коли тобі проститься...»	306
«Виснажуються надра: по світах...»	306
«Боже, не літості — лютості...»	307
«Зрадлива, зваджена Вітчизна в серці дзвонить...»	308
«Невже оце ти й є, бідо...»	308

«Цей берег зустрічей — і не збагнеш...»	309
«О, там були правдиві антрацити...»	309
«Як вікна в позапростір, позачас...»	309
«М'яко вистелив іній...»	310
«Кривокрилий птах: коротке...»	310
«На схід, на схід, на схід, на схід...»	311
«Цей біль — як алкоголь агоній...»	312
«Син — ще малий — вигулькував, як птах...»	312
«Послухай вересня — і він повість...»	313
«Як лев, що причаївся в хащах присмерку...»	313
«Земля гойдається під нами...»	314
«Як хочеться — вмерти!...»	315
«Немає Господа на цій землі...»	316
«Те, що було за смертю, я пізнав...»	317
«Коли найперші сполохи світання...»	317
«Такий близький ти, краю мій...»	318
«І стало тихо, і святочно, й вічно...»	318
«Прощайте ви, чотири мури...»	319
«Ще вруняться горді Славутів кручі...»	319
«Калюжа, мов розчавлений павук...»	320
«І жайворони дзвонять угорі...»	321
«Заходить чорне сонце дня...»	321
«Блідава зелень молодих суріп...»	322
«Наснилося, з розлуки наважалося...»	322
«Пришло — по зустрічі прощання...»	322
«Сповільнено твій час прозріння...»	323
«Вглядаюся в осінні стерні...»	324
«Коли б не ти — оця зима...»	324
«Ці сосни, вбрані в синій-синій іній...»	325
«Бриніли по обранених ярах...»	326
«Вона лежить, як зібгана вода...»	326
«Збудився врано синій-синій птах...»	326
«Болото, луки, річка, очерет...»	327
«Весь обшир мій — чотири на чотири...»	327
«Самого спогаду на дні, як зірка у криниці...»	328
«Ми вже твої коханці, смерте...»	328
«Сховатися од долі — не судилось...»	329
«На золоту соломку...»	329
«І пензель голосу сягає сфер...»	330
«На вітрі палає осика...»	330
«Ярій, душе! Ярій, а не ридай...»	332
«Який бездонний цей горішний сон!...»	332

«Плач, небо, плач і плач...»	333
«Між співами тюремних горобців...»	333
«Дозволь мені сьогодні близько постої...»	334
«Уже тебе шукають сновидіння...»	335
«Гармонійоване страждання...»	336
«Цей спалах снігу, тьмяно-синя тінь...»	337
«Зворохобилися айстри...»	337
«Наснилося, що я на тім дворі...»	338
«І як ти озовешся — з такої німоти?...»	339
«Горить сосна — од низу до гори...»	339
«Тюремних вечорів смертельні алкоголі...»	340
«Вечір. Падає напруга...»	340
«Значи себе спадною хвилею...»	341
«Всі райдуги відмайорили...»	341
«Місячне сяйво лле...»	342
«І дім наліг на дім...»	343
«Сни складено у стоси...»	343
«Що мені життя...»	344
«Хоч покоти м'ячем по цій дорозі...»	344
«І що киличе в мертвій цій пустелі?...»	345
«І все то — за: дарунок сили...»	345
«За мною Київ тягнеться у снах...»	346
«Так хороше і моторошно так...»	346
«Світу — півдня і півночі...»	347
«Нарешті — ось ви, присмерки душі...»	347
«Так ми відходимо, як тіні...»	347
«Ждання — витратне. Ти — пунктир смертей...»	348
«Ту келію, котра над морем...»	348
«Вже вечір тіні склав у стоси...»	349
«Знову друзів додому веду...»	350
«Жовтава більше, ніж зелена...»	350
«Горобчик цвіркнув на бантині...»	351
«Ніч — хай буде тьмяніша за темну...»	351
«Сузір'я знов лаштуються в танець...»	352
«Ці виски, ці скрики під вітром злітають угору...»	353
«Отак би й я: розклав багаття б десь...»	354
«Як страшно відкриватися добру...»	354
«Цей біль — як алкоголь агоній...»	355
«По голубих лугах, мов голуб...»	355
«Втечу од світу й дамся самоті...»	356
«Оцей світанок — ніби рівний спалах...»	356
«Тагіл. Зима. Шістдесят перший рік...»	358

«Опівночі, о дванадцятій годині...»	359
«Так явно світ тобі належать став...»	360
«В мені уже народжується бог...»	361
«Я знав майже напевне...»	362
«Вчися чекати, друже...»	363
«Недоля вже нитку сувору снує...»	363
«Так і живи: шукай утрачене...»	364
«І ось воно: відбитком на воді...»	365
«Мертвий сон галактик...»	365
«Хтось чорний-чорний бродить довкруги...»	366
«Мені постав ти в доброті і гніві...»	367
«Вся сцена полетіла шкереберть...»	367
«Немилосердно нас об вічність б'ють...»	368
«Окрім дощу, ані душі довкола...»	368
«Сонце, бджолами хоре, сумовите в добрі...»	369
Вертеп	369
«Спочатку вони вбивали людину...»	370
«У Прохорівці сни, як ріки...»	371
«У цьому полі, синьому, як льон...»	371
«І стрілку смерті відведем назад...»	372

ВІРШІ 1980–1983 рр.

«Довкола стовбура кружляємо...»	373
«Ковчег твій — це похмурий саркофаг...»	374
«І знов Господь мене не остеріг...»	374
«Золотокоса красуня...»	374

КРИТИКА та ПУБЛІЦИСТИКА

Най будем щирі...	377
Очима гуманіста	401
Райнер Марія Рільке	414
Великий з найбільших	416
Гнівний поет доби	418
Феномен доби	429
Зникоме розцвітання	493
З таборового зошита	512

ЛИСТУВАННЯ

До Панаса Заливахи	533
До Президії Спілки письменників України	536

До Анни-Галі Горбач	544
До Олега Орача	545
Лист до друзів	548
До Христини Бремер	550
До Євгена Сверстюка	551
До Семена Глузмана	555
До Олени Антонів, Зеновія Красівського, Тараса Чорновола	558
До дружини	559
До дружини й сина	589
До матері	600

ДОДАТКИ

ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНІ СТАТТІ,
СПОГАДИ, ВИСТУПИ

Доброї путі. Андрій Малишко	605
Поезія Василя Стуса. Аріядна Шум	606
«В українській поезії тепер більшого нема...»	
Михайло Хейфец	617
Трунок і трутизна. Юрій Шевельов	642
Феномен Стуса. Михайлина Коцюбинська	673
Страсті по Вітчизні. Костянтин Москалець	686
Василь Стус — летюча зірка української літератури.	
Євген Сверстюк	732
Загибель Василя Стуса. Василь Овсієнко	744
Свіча у кам'яній п'їтмі. Іван Дзюба	751
Василь Стус. Народження. Олексій Зархович	788
Що є поезія? Василь Герасим'юк	796

ВІРШОВАНІ ПРИСВЯТИ

В. Стусові. Іван Світличний	811
«Врізуючись гранітним профілем...» Євген Сверстюк	812
«Я прийду на Свят-Вечір між люди...» Євген Сверстюк	813
На смерть поета. Святослав Караванський	815
Реквієм. Левко Горюхівський	816

АНОТОВАНИЙ ПОКАЖЧИК ІМЕН 817

ПРИМІТКИ 823

БІБЛІОГРАФІЯ 831

ФОТОМАТЕРІАЛИ 843